

ГЕНЕРАЛ В МЕДИЦИНІ

(ДО 65- РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М.П. БОЙЧАКА)

Ярмолинецька централізована бібліотечна система
Ярмолинецька центральна районна бібліотека

Із серії «Наші знатні земляки»

Генерал у медицині

(до 65-річчя з дня народження М.П. Бойчака)

Ярмолинці, 2015

Генерал у медицині: інформаційне видання: до 65-річчя з дня народження Михайла Петровича Бойчака/ укладач В. Москаленко. – Ярмолинці, 2015. – 16 с.

Михайло Петрович Бойчак - начальник головного військового клінічного госпіталю Міністерства оборони України, доктор медичних наук, професор.

Народився 2 липня 1950 року в селі Косогірка Ярмолинецького району Хмельницької області. Навчався у Ярмолинецькій загальноосвітній школі №1. Після закінчення поступив у Чернівецький медичний інститут. Пізніше закінчив військово-медичний факультет при Саратовському медичному інституті. Навчався на факультеті підготовки керівного складу Військово-медичної академії в Санкт-Петербурзі.

Службу розпочав 1974 року в Центральній групі військ (Чехословаччина). Проходив службу в багатьох військових округах СРСР. Зокрема, був на керівних медичних посадах у Забайкальському військовому окрузі.

У 1991 року, Михайла Петровича, з посади головного терапевта Забайкальського військового округу призначено провідним терапевтом 408-го Окружного військового госпіталю Київського військового округу.

12 червня 1995 року Указом Президента України „за значний особистий внесок в організацію медичного обслуговування військовослужбовців, впровадження нових методів діагностики і лікування, високу професійну майстерність” надано почесне звання „Заслужений лікар України”.

В 1996 році Михайла Петровича призначають начальником Головного військового клінічного госпіталю Міністерства оборони України.

23 серпня 1998 року Указом Президента України полковнику медичної служби Михайлові Бойчаку надано військове звання генерал-майора медичної служби.

2004 року в Національному медичному університеті імені Олександра Богомольця захистив докторську дисертацію „Початкова серцева недостатність при гострих та хронічних захворюваннях міокарда: механізми формування порушень внутрішньосерцевої гемодинаміки, об’єктивізація діагностики та прогнозування перебігу”.

У серпні 2012 року Михайло Петрович пішов у відставку. Посаду начальника Головного військового клінічного госпіталю у нього прийняв полковник медичної служби Казмірчук Анатолій Петрович.

Михайло Петрович є автором понад 250 друкованих праць у галузі кардіології, пульмонології, внутрішніх хвороб, організації охорони здоров’я, історії медицини. Крім того, його перу належить велика праця з історії Київського військового госпіталю у 6-и томах.

Головний військовий госпіталь Міноборони відзначатиме 250-річчя від дня свого утворення 09.06.2005 |

Прес-служба Міноборони

Указом Президента України від 26 травня 2005 року №849/2005 цій події надано статус загальнодержавної. Таке рішення глава держави ухвалив, враховуючи значну роль Головного військового клінічного госпіталю Міністерства оборони України, як одного з найстаріших медичних закладів, у наданні медичної допомоги воїнам у мирний час і в роки воєнних лихоліть, його високі показники в лікувально-діагностичній роботі.

Сьогодні до складу ГВКГ входить 19 клінік, лабораторний центр, центр функціональної діагностики, центр променевої діагностики та терапії. Загалом у госпіталі 40 лікувальних відділень на 1125 ліжок. Щороку тут лікується більше 20.000 хворих, виконується понад 8000 складних хірургічних операцій.

У цій провідній вітчизняній військово-медичній установі працюють 25 заслужених лікарів України, 4 доктора наук, 45 кандидатів медичних наук, понад 150 лікарів вищої категорії. Очолює госпіталь заслужений лікар України, доктор медичних наук, генерал-майор медичної служби Михайло Петрович Бойчак.

ГВКГ оснащений сучасною діагностичною та лікувальною апаратурою провідних світових виробників. Це, зокрема, комп'ютерний томограф, магнітно-резонансний томограф, "Сиреграф-3", літотріптер "Літостар-2", апарати ультразвукового обстеження, а також єдиний на теренах СНД апарат для променевого лікування онкохворих "Тератрон-780 С".

Значна частина медичного персоналу має великий досвід у наданні медичної допомоги під час виконання миротворчих операцій на території колишньої Югославії, у Лівані, Іраку, Сьєра-Леоне.

Напередодні 60-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників на базі одного з лікувальних корпусів ГВКГ було відкрито госпіталь для ветеранів та інвалідів Великої Вітчизняної війни "Печерський". З 1999 року відновлено діяльність госпітального Храму Покрови Пресвятої Богородиці.

10 червня з нагоди ювілейної дати у Києві відбудуться урочистості, в яких візьмуть участь керівництво Міністерства оборони та Міністерства охорони здоров'я України, військові лікарі, ветерани-медики.

Десант майбутнього в сьогодні.

(Газета «Ваше здоров'я» від 18.09.12 року, інтерв'ю з начальником госпіталю, генерал-майором медичної служби, професором М.П. Бойчаком)

Шпиталь – лан активних медичних дій. у 2011 році було, приміром, виконано понад 11 тисяч хірургічних операцій, із них більше половини – високого ступеня складності. Показово, що поряд із контингентами військовослужбовців, приблизно чверть у такому масиві допомоги становлять цивільні особи. З госпіталем у цьому плані співробітничать понад 100 організацій, у тому числі 40 страхових компаній, що свідчить про високий авторитет колективу. По

розробках й досягненнях багато відділень і клінік – унікальні наукові плацдарми. Але чим визначається висока результативність зусиль цього авангардного закладу сучасної медицини, у складі якого трудяться понад 40 докторів і кандидатів наук, 160 лікарів вищої категорії, 23 заслужених лікарі України, висококваліфікований медсестринський склад?

– Це насамперед система інноваційних підходів до розв’язання поставлених завдань, що характерно для більшості служб, – каже начальник госпіталю, генерал-майор медичної служби, заслужений лікар України, доктор медичних наук, професор Михайло Петрович Бойчак. – При цьому керівники відділень чітко розділяють поняття «впровадження» й «інновація». Звичайно ж, впровадження ефективних, перевірених практикою методів лікування та діагностики, уже відомих у медичному світі, варте уваги. Проте вищий пілотаж, безсумнівно, – інноваційні методики, привнесення принципово нових ідей і технологій у клінічну практику, причому часто ексклюзивних. Це – фундамент госпітальної доктрини: працювати на випередження часу.

– Історія госпіталю – по суті, українська медична книга рекордів Гіннеса. Хто сьогодні додає у неї нові сторінки?

– Зупинюся на деяких хірургічних напрямках і професійному рівні їхніх лідерів, – продовжує професор М. Бойчак. – Відділення нейрохірургії активно започатковує інноваційні варіанти лікування, зокрема ендоскопічне видалення внутрішньомозкових, епідуральних й субдуральних гематом (авторські методики начальника клініки нейрохірургії й неврології професора, полковника медичної служби О.Г. Данчина); ендоскопічні операції за патології середньої черепної ямки та гідроцефалії; мікрохірургічне видалення злоякісних й доброякісних пухлин головного та спинного мозку; ендоскопічне видалення міжхребцевих кил. Методики, запатентовані як винаходи, використовувалися в Україні вперше, й дотепер більшість із них реалізуються тільки в нас. Результати цих інноваційних операцій неодноразово доповідалися на міжнародних конгресах, де одержали схвальну оцінку.

– А які інноваційні модифікації застосовуються у вельми затребуваній клініці отоларингології?

– Її науково-практичні розробки, відповідаючи потребам хворих, одночасно стали й предметом запозичення колег у військовій й цивільній медицині. Клініка, якою керує полковник медичної служби В.І. Шербул, уже багато років є піонером в галузі функціональної риносинусохірургії в Україні. Такі ендоскопічні операції робляться тут з 1996 року – вони високоефективні в разі викривлення носової перетинки, втручання на гайморових і лобових пазухах. Виконано тисячі малотравматичних й радикальних операцій. Фахівці клініки провели 10 навчальних курсів з опанування ендоскопічних технологій в ЛОР-клініці, підготували понад 200 лікарів-отоларингологів нової формації для всіх регіонів України.

– Знаній клініці абдомінальної хірургії, сподіваюся, теж є чим похвалитися?

– Тут виконується найбільша кількість мінівазивних операцій. Першопрохідником у цій області є начальник відділення ендоскопічної хірургії, кандидат медичних наук, полковник медичної служби В.М. Чернів, який розпочав виконувати ендоскопічні холецистектомії ще 1994 року. У 2007 році відділення ендоскопічної хірургії було об'єднано із клінікою абдомінальної хірургії і це дало поштовх до впровадження нових технологій. Освоєно проведення біопсії із застосуванням ехоендоскопа з контактним датчиком, що значно поліпшило діагностику пухлин підшлункової залози. Під час видалення поліпів за допомогою доплерографії визначаються судини, що йдуть до новоутвору. Використання новітнього коагулятора у сполученні з ендосонографом для уточнення діаметру й глибини джерела кровотечі дає змогу зупиняти практично будь-які з них. Виконується дистанцій-на літотрипсія при дуоденоскопії, кріодеструкція пухлин печінки. У 2011 році під керівництвом кандидата медичних наук О.В. Васильєва організовано відділення хірургічної патології печінки й підшлункової залози, де здійснюються унікальні для України втручання: анатомічні резекції печінки, резекції підшлункової залози, реконструкції магістральних судин, залучених у пухлинний процес.

– Мініінвазивні методики активно використовують інші хірургічні клініки: офтальмології, щелепно-лицьової хірургії, ушкоджень, торакальної хірургії. Але сьогодні мало хотіти – потрібно могли й уміти. Госпіталь нині – це й приклад використання новітньої медичної техніки. Як виглядає цей простір?

– Зараз у хірургічних відділень є лапароскопічне приладдя, аргоноплазменні коагулятори, інші сучасні інструменти. Це в досвідчених руках – зброя масового порятунку. Високоінформаційні візуалізувальні комплекси з тривимірним зображенням дають змогу з високою точністю виявляти пухлинні процеси травного тракту на початковому етапі й обирати необхідну тактику лікування. Працюють два магнітно-резонансних томографи, два комп'ютерних томографи, ультразвукові й ендоскопічні прилади, у тому числі безпосередньо у стаціонарних відділеннях. 2011 року відкрите відділення ендovasкулярної хірургії, де виконується стентування коронарних артерій, ендovasкулярні втручання на інших судинних басейнах. Госпіталь – єдина установа в Україні, де вже чимало років успішно застосовується суперселективна інтраартеріальна хіміотерапія в разі раку сечового міхура, прямої кишки, первинних пухлин матки, черезкатетерна хіміоеMBOLІзація первинних пухлин печінки. У центрі екстракорпоральної детоксикації (керівник – кандидат медичних наук полковник медичної служби Р.М. Кишко) у 2008 році встановлено апаратний комплекс для лікування печінкової недостатності.

– Колись госпіталь відвідав великий хірург на всі часи М.І. Пирогов. У північній напіввежі, де зараз розташована поліклініка, на честь його був улаштований обід, і пролунала промова. Якщо уявити собі, що організатор медичного факультету в Києві, герой Севастопольської оборони знову б побував тут, як ви думаєте, Михайле Петровичу, чи залишився б він задоволеним?

– Я думаю, багато чому він би здивувався, скажімо, електроз'єднанню тканин при операціях, штучній нирці, ендопротезуванню. Адже лікарське кредо наших фахівців звучить так: «Його величність пацієнт, але в ХХІ столітті».

Розмову вів Юрій Віленський.

Наукова діяльність у Збройних Силах України М. П. Захараш, генерал-майор медичної служби, зав. каф. хірургії № 1 Нац. мед. ун-ту ім. О. О. Богомольця, д-р мед. наук, проф., чл.-кор. Академії медичних наук України.

Рецензія на шеститомне видання “История Киевского военного госпиталя”, автор –М. П. Бойчак.

Знаменитий Микола Іванович Пирогов епіграфом до своєї двотомної праці “Анналы дерптской хирургической клиники” (1837–1839), яка і до сьогодні є взірцем критичного підходу до власної праці, для аналізу своїх лікарських помилок узяв рядки з “Исповеди” Жан-Жака Руссо: “Пусть труба страшного суда зазвучит, когда ей угодно, – я предстану перед высшим судьей с этой книгой в руках. Я громко скажу: вот что я делал, что думал, чем был!”. Ці слова повною мірою може віднести до себе і автор книг “История Киевского военного госпиталя”, начальник Головного військового клінічного госпіталю, доктор медичних наук, професор, генерал-майор медичної служби Михайло Петрович Бойчак. Шість книг літопису Київського військового госпіталю автор присвятив 250-річному ювілею цього найстарішого в Україні державного лікувального закладу. Медична громадськість урочисто відзначила ювілей влітку 2005 р. Книги побачили світ – і на це слід звернути увагу – завдяки висококваліфікованій праці колективу столичного видавництва “Преса України”.

Книга перша цього фундаментального видання – “Киевский военный госпиталь – учебная и научная база медицинского факультета Университета Св. Владимира и Киевского медицинского института” (Київ, 2005) у повному обсязі подає госпіталь як навчальну і науково-дослідницьку базу Університету й Інституту – відомих вітчизняних освітянських закладів .

Книга друга – “Киевский военный госпиталь в XVIII –XIX веках. Становление и развитие военной медицины” (Київ, 2006), як і книга перша, має великий обсяг, з використанням

першоджерел, опис яких займає близько 80 сторінок.

Книга третя – “Киевский военный госпиталь в первой половине XX века” (Київ, 2006) висвітлює період діяльності Госпіталю з початку XX ст. до Великої Вітчизняної війни.

Знову ж таки маємо різуче, динамічне дослідження цих багатопланових подій на тлі військових і політичних баталій, на підставі ретельно опрацьованих унікальних джерел.

Книга четверта має назву “Киевский военный госпиталь во второй половине XX века. Главный военный клинический госпиталь Министерства обороны Украины” (Київ, 2007). Один із найяскравіших розділів – Госпіталь і Велика Вітчизняна війна. Самовідданість і доблесть лікарів, середнього і молодшого медичного персоналу Госпіталю зробили свій внесок у Перемогу. Детально описується робота персоналу Госпіталю на всіх етапах евакуації під час війни (міста Харків, Томськ, Балашов, Слов’янськ).

У книзі п’ятій – “Хирургические и терапевтические клиники и отделения” (Київ, 2009) – автор розповідає про становлення та розвиток клінік та відділень хірургічного та терапевтичного напрямків. Тут йдеться про благородну працю лікарів, медичних сестер, допоміжних працівників Госпіталю, завдячуючи праці яких було збережено життя і здоров’я сотням, тисячам людей. Можна пишатися науковими відкриттями, винаходами та іншими значними досягненнями в розвитку медицини Госпіталю.

Книга шоста – “Диагностические и вспомогательные подразделения. Госпитальные храмы. Подготовка кадров” (Київ, 2009) – це літопис Київського військового госпіталю, у ній автор завершує роботу над історією цього найстарішого лікувального закладу України. У книзі йдеться про становлення і розвиток діагностичних центрів та відділень, про військово-медичні заклади для підготовки кадрів, що базувались у Госпіталі і функціонально були пов’язані з Госпіталем; викладено також історію госпітальнотелефонних каналів.

Автором відновлено імена багатьох відомих лікарів і вчених, які радянською владою замовчувались з політичних причин. Великий розділ містить описання життя госпітальних храмів, наводяться прізвища госпітальних священників, показана роль церкви в госпітальному житті.

У розділі, де йдеться про військово-медичні заклади освіти, можна прочитати про видатних людей України, які в них навчалися: І. І. Огієнко, Остап Вишня, К. П. Тарасов, М. І. Донець, Дем'ян Бідний, Є. А. Дискін, М. Г. Басов, О. С. Адріанов, В. С. Карпенко. Враховуючи те, що Госпіталь 86 років був клінічною базою медичного факультету Університету Св. Володимира, а потім Київського медичного інституту, а сьогодні Української військово-медичної академії, цей військово-медичний заклад постає перед нами не тільки як потужний лікувальний заклад, але і як *alma mater* вітчизняних медичних кадрів.

Аналізуючи вражаючий доробок невтомної праці М. П. Бойчака, загальним обсягом близько 5000 сторінок, дивуєшся ентузіазму та працездатності успішного автора. Фундаментальне видання у шести томах опирається на тисячі літературних та архівних джерел, а це свідчить про достатню глибину наукового пошуку. В книгах подається значна кількість посилань на документи ХІХ ст. Робота ілюстрована ксерокопіями цих документів, численними фотографіями видатних учених, військових лікарів, сюжетами з життя Госпіталю. Фактично можна говорити про енциклопедичне видання не тільки про Київський військовий госпіталь, але й військової медицини України взагалі, особливо в період її становлення.

Небагато в Україні установ та закладів, вік яких – понад 250 років. Написання їхньої історії – це увічнення подвижницької праці наших славних попередників, це підняття із забуття сотень і тисяч прізвищ лікарів, медичних сестер, службовців Госпіталю, про яких йдеться на сторінках цього прекрасного видання.

Велика вдячність автору за цю унікальну працю, що безумовно посяде почесне місце в історії української медицини.

Література:

Фурман Б. Генерал з Косогірки/ Б. Фурман// Вперед. -2001. – 6 жовт.

Снігур О. Лікар від Бога/ О. Снігур// Вперед. – 2002. – 28 черв.

Генерал у медицині// Вперед. -2011. -28 січ.

Фурман Б. На вершині медицини/ Б. Фурман// Вперед. – 2015. -13 серп.

http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=17706956

<https://uk.wikipedia.org/wiki>

Інформаційне видання

Генерал у медицині

(до 65-річчя з дня народження М. Бойчака)

Відповідальна за випуск:

Гриб М. А.

Директор Ярмолинецької ЦБС

Комп'ютерне опрацювання

Москаленко В.М.

Бібліограф-краєзнавець ЦБС

Папір офсетний. Формат 21x14,5. Друк ізографією. Наклад 15 примірників

Підписано до друку: 2015 року. Віддруковано з готового оригіналу – макета Ярмолинецької ЦБС.

Смт. Ярмолинці пл.. 600 – річчя Ярмолинець 1а

